

Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2010 verzus Strategické hodnotenie obrany SR

Marián Mikluš | 10.10.2011

Už viac ako tri štvrté roka môže verejnosť vnímať rôzne informácie o dvoch hodnoteniach z dielne ministerstva obrany. Prvým je Strategické hodnotenie obrany SR (SHO SR) a druhým Komplexné hodnotenie obrany SR (KHO) za rok 2010.

Spracovanie SHO SR je determinované vznikom podstatných zmien v bezpečnostnom a obrannom prostredí vo svete alebo vo vnútornom, národnom prostredí. Naposledy bolo spracované v rokoch 2000-2001 a v roku 2005 boli schválené NR SR dve stratégie, Bezpečnostná a Obranná stratégia SR.

KHO sa spracováva každoročne a poskytuje kompetentným predstaviteľom štátu informácie a údaje o stave a vývoji trendov pri realizácii obrannej politiky SR ako pozitívne tak aj negatívne.

Pred pár dňami ministerstvo obrany uviedlo, že sa tento rok prvý raz nerobili dve verzie KHO SR. Jedna oklieštená pre verejnosť a vládu a druhá komplexná verzia pre Bezpečnostnú radu SR.

V kontexte uvedeného je však potrebné pripomenúť, že Bezpečnostnú radu SR tvoria, okrem predsedníčky vlády všetci ministri relevantných a najdôležitejších rezortov a cestou štyroch výborov aj ďalší predstavitelia služieb, úradov a ďalších orgánov štátu.

Určite je pozitívne, že v obsahu KHO SR za rok 2010 je relatívne široko analyzovaná a uvedená reálna situácia a informácie sú pravdivé, aj keď alarmujúce. Obrana a OS SR zaostávajú takmer vo všetkom.

Ak ďalej minister uvádza, že zdedil zmluvy v hodnote 150 mil. eur na tri roky, ktoré neboli pokryté, podstatnou otázkou je či ich je možné zladit' s novými zámermi pre rekonštrukciu OS SR a podstatnou otázkou je, ako pomôžu riešiť najkritickejšie oblasti, ako sú výcvik a modernizácia OS SR, ako pomôžu zabezpečiť realizáciu národných úloh vrátane pomoci obyvateľstvu pri katastrofách a pohromách, ale aj medzinárodných záväzkov Slovenska.

Za pozornosť stojí fakt, že každoročné KHO sa predkladali na rokovania vlád a BR SR už od roku 2006 (za rok 2005) a vždy v nich boli dostatočne silné signály o nedostatkoch a rozporoch medzi stanovenými úlohami a zdrojmi na ne vyčlenenými a negatívnymi dopadmi na OS SR. A pred rokom 2006 to bola každoročná Správa o stave zabezpečenia obrany SR.

Veď ak sa už v roku 2006 za rok 2005 uvádzalo, že finančné krytie materiálových potrieb Ciel'ov síl bolo nižšie ako ich skutočná potreba a že vzniká riziko ohrozenia výcviku a celkovej pripravenosti deklarovaných jednotiek pre NATO a EÚ, alebo finančné krytie materiálneho zabezpečenia deklarovaných jednotiek je presúvané do ďalších rokov a neskôr bude potreba finančných prostriedkov vyššia než pôvodne plánovaná alebo presúvanie finančných prostriedkov nedostatočne zohľadňuje priority rezortu v priebehu rozpočtového roka zakladá do budúcnosti rastúci vnútorný deficit, tak tomuto rozumie aj neodborník a nielen ešte minister financií, ten istý, ktorý je aj dnes vo vláde SR.

Takže sa tu vynára otázka, aká je zmysluplnosť a efektívnosť predkladania týchto komplexných hodnotení? Je oprávnené sa domnievať, že najvyššie kompetentné orgány štátu sa správali neprofesionálne a alibisticky alebo ignorantsky, paradoxne, že aj k svojim vlastným záväzkom.

Podľa rôznych medializovaných informácií sa predloženie SHO SR odkladá z konca júna až na jeseň, čo môže diskvalifikovať možnosti rezortu obrany o reálnu podporu určitého navrhnutého rozpočtu pre okamžité riešenie najkritickejších nedostatkov a deficitov OS SR.

Veľmi vážne sa dá pochybovať o realizácii výroku ministra obrany, že od roku 2012 sa začne budovať moderná, efektívna a sebavedomá armáda, že bude ambícia v rámci sebavedomého Slovenska – mať možno menšie, ale veľmi efektívne a perfektne vycvičené OS. Zasa tie krásne bezobsažné slová. Stačí sa spýtať a na akej modernej a efektívnej technike a výbave sa táto predstava bude realizovať a pri akých sociálnych podmienkach štát udrží súčasných vojakov a získa nových regrútov?!

Takisto je zaujímavé vyjadrenie ministra, že nepredpokladá, že súčasná úroveň rozpočtu by sa mohla v budúcnosti ešte znižovať, myslí si že takéto tendencie ani nie sú. Ak vieme, že súčasný rozpočet tvorí 1,08% z HDP, v roku 2011 bude 0,98% a v roku 2012 0,92%, tak je tu „prekrásna a stimulujúca“ východisková situácia pre riešenie rozporu medzi úlohami

a zdrojmi! K tomu je potrebné dodať, že okrem neho, nikto iný z vlády ani z NR SR sa k tomuto zatiaľ podporne nevyjadril.

Ak kompetentné orgány štátu nenájdu primerané a zákonom odpovedajúce riešenie, tak je potrebné, aby oni upravili relevantnú legislatívu, vrátane redukcie pôsobenia OS v prospech obyvateľstva pri katastrofách a haváriách a redukovali nimi sľúbené medzinárodné záväzky. A v budúcnosti už nesľubovali nerealizovateľné. Ale predtým by bolo vhodné sa pozrieť ako túto situáciu riešia nám porovnateľné krajiny.

Marián MIKLUŠ, Ing., generálmajor v.v.

- bývalý náčelník Generálneho štábu Armády SR a bývalý obranný poradca MO SR pri NATO a EÚ
- člen Klubu generálov SR a člen Zväzu vojakov SR